

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Een boerkaverbod tast de vrijheid van godsdienst aan [2]

Nee, een open communicatie weegt zwaarder

door *Mirjam Sterk*

De auteur is lid van de Tweede Kamer voor het CDA.

Vrouwen die zich van top tot teen bedekt hebben. Tot voor kort was dat een verschijnsel dat we alleen kenden uit landen als Afghanistan of Saoedi-Arabië, met een voor ons wezensvreemde cultuur. Toch zien we in Nederland sinds enige jaren ook vrouwen die vaak in het zwart gekleed over straat gaan, waarbij hun ogen niet of nauwelijks zichtbaar zijn. Deze boerka- of nikabdraagsters roepen wisselende reacties op. Van teken van vrouwenonderdrukking tot teken van emancipatie en alles ertussenin. Toch lijkt het erop dat een boerkaverbod kan rekenen op brede maatschappelijke steun. Wat mij betreft moet het er komen.

In Nederland kent een mogelijk verbod inmiddels een geschiedenis van enkele jaren. Henk Kamp (VVD) en later Geert Wilders (PVV) dienden initiatiefwetsvoorstellen in, die het nog niet tot wet hebben gebracht. Ondanks een afspraak in het regeerakkoord tussen CDA, PvdA en ChristenUnie, besloot het vorige kabinet af te zien van een wettelijk

verbod. Zij meenden de boerka te verbieden zonder een wettelijke grondslag. Het huidige kabinet heeft zich voorgenomen om te komen tot een wettelijk verbod.

* * *

De CDA-Tweede Kamerfractie pleit al enige jaren voor een verbod. De vraag is: is het boerkaverbod verenigbaar met de vrijheid van godsdienst? Toegegeven, er bestaat spanning met dit grondrecht. Zeker voor een partij als het CDA is daarom nauwkeurigheid geboden. Toch is de vrijheid van godsdienst nooit ongeclausuleerd, ook niet in ons eigen Program van Uitgangspunten, waar de persoonlijke waardigheid de vrijheid begrenst. Een inperking van de vrijheid is toegestaan als de beperking is gebaseerd op een wettelijk voorschrift. Daarom moet het verbod ook in de wet worden verankerd. Daarnaast geldt dat de beperking noodzakelijk moet zijn met het oog op bepaalde omschreven legitieme doelen. In een democratische samenleving is een noodzakelijke maatregel legitiem als er een belangenafweging is tussen het algemeen belang en het belang van het individu die leidt tot een redelijke balans. In onze ogen is die balans er wel degelijk.

Wat ons betreft weegt het belang van het open kunnen communiceren en van gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen op tegen het individuele belang van een vrouw die – vrijwillig of onvrijwillig? – een boerka draagt. Het verbod staat niet het belijden van de religie in het openbaar in de weg; er wordt slechts een beperking opgelegd aan één specifieke uiting. In deze context is deze maatregel daarom proportioneel.

De boerka is niet goed verenigbaar met de manier waarop we hier in Nederland samenleven. Onze samenleving kenmerkt zich immers door een manier van omgaan met elkaar waarin we elkaar op herkenbare wijze tegemoet treden. We zien elkaars gezicht en er is open communicatie mogelijk. Voor ons zijn dat de praktische voorwaarden voor gelijkwaardigheid, vertrouwen en persoonlijke verantwoordelijkheid. Dit geldt voor alle plaatsen waar we elkaar ontmoeten: in het openbaar vervoer, in de school, in het ziekenhuis of op andere plekken in de openbare ruimte. Het bedekken van het gezicht is daar fundamenteel strijdig mee.

De gezichtsluier belemmert in het bijzonder vrouwen zelf. Daarmee heeft het ook gevolgen voor de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen, die een belangrijk uitgangspunt is van onze maatschappelijke orde. Het dragen van een sluier die het zicht op de ogen ontnemt, maakt het moeilijk voor hen om een opleiding te volgen of een baan te vinden, wat toch belangrijke rechten zijn in Nederland. Met een gezichtssluiers kunnen zij niet volwaardig en op gelijke voet met mannen deelnemen aan onze samenleving. Het dragen van een boerka is ook fundamenteel anders dan waar het vrouwen betreft die met een hoofddoek op of met een rok aan of anderszins ingegeven door religieuze mo-

tieven zich kleden. Deze kledij staat immers een open communicatie niet in de weg, iets wat juist zo wezenlijk is voor de omgang met elkaar zoals wij die kennen.

Daarnaast spelen ook veiligheidsaspecten een rol. Het is niet zichtbaar wie zich onder de kleding bevindt; je kunt iemand niet in de ogen kijken. Onlangs bleek dat in Duitsland een overval was gepleegd door iemand met een boerka aan. Het is niet normaal als iemand zonder reden zijn gezicht bedekt, of dat nu met een bivakmuts of met een inte-

.....

*Mensen mogen ook niet
naakt rondlopen*

.....

graalhelm gebeurt. Ook een ander uiterste is om die reden verboden: mensen mogen niet naakt rondlopen. Wat de CDA-fractie betreft wordt daar in bredere zin een verbod op ge-laatsbedekkende kleding aan toegevoegd.

* * *

Natuurlijk zullen er mensen zijn die het overdreven vinden om een wettelijk verbod in te stellen voor het kleine aantal vrouwen dat in Nederland een boerka draagt. Schattingen zijn dat het om enkele tientallen draagsters zou gaan. Maar het gaat bij dit pleidooi niet om de kwantiteit, maar om het principe. Anders zou je vanuit het kwantiteitsaspect ook naaktloperij niet hoeven te verbieden. Wat ons betreft is het dragen van gezichtsbedekkende kleding principieel onverenigbaar met de maatschappelijke orde in ons land. Er zijn voldoende legitieme gronden om het dragen van gezichtsbedekkende kleding te verbieden. Het wachten is nu op het wetsvoorstel van het kabinet en een volwassen discussie hierover.